

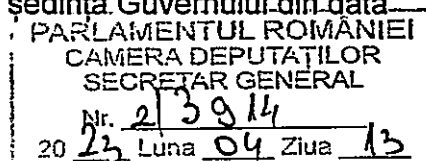
SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Nr. 4179/2023

11. APR. 2023

Către: DOAMNA SILVIA - CLAUDIA MIHALCEA,
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data
de 05 aprilie 2023

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, punctele de vedere ale Guvernului referitoare la:

1. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ (Bp. 837/2022, L. 72/2023);*
2. *Propunerea legislativă privind condiționarea retragerii din Sistemul Energetic Național până în anul 2032 a unităților de producție a energiei electrice pe bază de cărbune (Bp. 718/2022, Plx. 121/2023);*
3. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (Bp. 391/2022, Plx. 636/2022);*
4. *Propunerea legislativă pentru modificarea Anexei nr. 2 și a Anexei nr. 3 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (Bp. 418/2022, Plx. 643/2022);*
5. *Proiectul de Lege pentru completarea și modificarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (Bp. 449/2022, Plx. 618/2022);*
6. *Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ (Plx. 36/2023).*

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de lege pentru completarea și modificarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul deputat PSD Ilie Toma și un grup de deputați PSD, PNL, USR, Minorități Naționale, neafiliați (Bp.449/2022, Plx.618/2022).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se măsuri care vizează încadrarea în condiții speciale de muncă pentru:

- mai multe activități desfășurate în perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001 în cadrul Societății Comerciale Mittal Steel Hunedoara SA și al Societății Comerciale Combinatul Siderurgic Reșița SA;

- activitățile din unitățile de producție a energiei electrice desfășurate în perioada cuprinsă între 1 aprilie 2001 și data intrării în vigoare a *Legii nr. 197/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice*, fără ca angajatorii să datoreze contribuția de asigurări sociale de stat aferentă condițiilor speciale de muncă.

II. Observații

1. În conceptul *Legii nr. 19/2000, abrogată*, lege privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, condițiile de muncă sunt speciale, deosebite sau normale, înlocuind vechile grupe I, II și III de muncă. Condițiile speciale sau deosebite de muncă au înlocuit grupele I și II de muncă, punând bazele unor noi principii de încadrare a acestora. Inițial, locurile de muncă cu condiții speciale, au fost nominalizate expres și limitativ de către legiuitor, ele regăsindu-se în cuprinsul art. 20 alin.(1) din *Legea nr. 19/2000*.

În această categorie de locuri de muncă au fost prevăzute:

- unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;

- activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații;

- aviația civilă, pentru personalul navigant prevăzut în Anexa nr.1 la lege;

- unele profesii din activitatea artistică care se regăsesc în Anexa nr.2 la lege.

Prin adoptarea *Legii nr. 338/2002 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale*, s-a creat posibilitatea completării locurilor de muncă în condiții speciale. În acest sens, alin. 2 al art. 20 (așa cum a fost modificat) a prevăzut că pot fi stabilite și alte locuri de muncă în condiții speciale, numai prin lege, în baza unor criterii și metodologii, ce au fost

stabilite prin *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003 privind metodologia și criteriile de încadrare a persoanelor în locuri de muncă în condiții speciale, cu modificările și completările ulterioare*, și care a avut ca termen pentru îndeplinirea procedurilor și criteriilor de încadrare în condiții speciale, data de 30.06.2005.

Termenul de 30.06.2005 a fost stabilit de legiuitor pentru îndeplinirea procedurilor și criteriilor de încadrare în condiții speciale, precum și inițierea procedurii de elaborare a proiectului de lege, în conformitate cu prevederile art. 3 și art. 7 din *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003*.

Menționăm că această hotărâre a fost analizată în mai multe runde de către partenerii sociali, agreată de aceștia și avizată de Consiliul Economic și Social. În baza acestei hotărâri a fost adoptată, de Parlamentul României, *Legea nr. 226/2006 privind încadrarea unor locuri de muncă în condiții speciale* începând cu data de 01.04.2001.

Subliniem faptul că unitățile nominalizate distinct în Anexa nr. 2 la *Legea nr. 226/2006* sunt unitățile care au parcurs o procedură administrativă cu caracter obligatoriu stabilită prin *Hotărârea Guvernului nr. 1.025/2003*, finalizată prin emiterea unor avize cu caracter constitutiv de drept.

Încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale a avut în vedere nu doar natura activității, ci și condițiile concrete în care se desfășoară aceasta în diversele unități și consecințele asupra securității și sănătății salariaților și a capacității de muncă a acestora. Aceste condiții nu puteau fi constatate decât printr-o evaluare concretă, care s-a realizat anterior, potrivit procedurii stabilite prin *Hotărârea Guvernului nr. 1.025/2003*.

Potrivit alin. 1 al art. 3 din actul normativ precizat anterior:

"(1) Metodologia de încadrare a locurilor de muncă în condiții speciale include următoarele etape, în ordinea cronologică indicată:

a) nominalizarea locurilor de muncă care se solicită a fi încadrate în condiții speciale, efectuată de angajator împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții angajaților în cadrul comitetului de securitate și sănătate în muncă ori cu responsabilul cu protecția muncii;

b) solicitarea de verificare a activităților cuprinse în lista locurilor de muncă în condiții speciale, inițiată de angajator împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții angajaților în cadrul comitetului de securitate și sănătate în muncă ori cu

responsabilul cu protecția muncii, adresată inspectoratului teritorial de muncă pe raza căruia se afla locul de muncă respectiv sau Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare. Lista locurilor de muncă în care se desfășoară activități ce pot fi încadrate în condiții speciale, cu respectarea prevederilor prezentei hotărâri, este prevăzută în anexa nr. 1;

c) verificarea de către inspectoratele teritoriale de muncă sau Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare a locurilor de muncă nominalizate la lit. a), din punct de vedere al îndeplinirii măsurilor tehnico-organizatorice pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor profesionale prevăzute de legislația privind protecția muncii ori în normele fundamentale de securitate radiologică, după caz, confirmată prin procesul-verbal întocmit conform anexei nr. 2.1, respectiv anexei nr. 2.2;

d) efectuarea expertizei tehnice, la solicitarea angajatorului împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții angajaților în cadrul comitetului de securitate și sănătate în muncă ori cu responsabilul cu protecția muncii, în vederea identificării factorilor de risc care nu pot fi înlăturați, conform criteriului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c), precum și a efectelor asupra persoanelor, definite conform criteriului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. d);

e) efectuarea expertizei medicale, la solicitarea angajatorului împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții angajaților în cadrul comitetului de securitate și sănătate în muncă ori cu responsabilul cu protecția muncii, în vederea identificării și interpretării datelor medicale înregistrate la nivelul cabinetelor medicale de întreprindere, al structurilor medicale de medicina muncii și al comisiilor de expertizare a capacității de muncă, pentru confirmarea criteriului stabilit la art. 2 alin. (1) lit. e)".

Conform dispozițiilor alin. 1 al art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003, "(1) Criteriile pentru încadrarea persoanelor în locurile de muncă în condiții speciale sunt următoarele:

a) încadrarea locurilor de muncă în grupa I de muncă, anterior datei de 1 aprilie 2001;

b) desfășurarea activității în condiții speciale pe durata programului normal de lucru din luna respectivă numai în locurile de muncă definite la art. 1 lit. a);

c) existența la locurile de muncă în condiții speciale a unor factori de risc care nu pot fi înlăturați, în condițiile în care s-au luat măsurile tehnice și organizatorice pentru eliminarea sau diminuarea acestora, în conformitate cu legislația de protecție a muncii în vigoare;

d) efecte asupra persoanelor din punct de vedere al securității și sănătății în muncă, datorate în exclusivitate unor cauze profesionale și înregistrate pe perioada ultimilor 15 ani;

e) efecte asupra capacității de muncă și stării de sănătate, evaluate în baza datelor medicale înregistrate la nivelul cabinetelor medicale de întreprindere, de structurile medicale de medicina muncii sau la comisiile de expertizare a capacității de muncă, pe perioada ultimilor 15 ani".

După intrarea în vigoare a *Legii nr. 226/2006*, au mai existat solicitări din partea unor angajatori pentru încadrarea unor locuri de muncă în condiții speciale, fapt ce nu a fost posibil deoarece termenul de 30.06.2005 pentru reevaluarea locurilor de muncă prevăzut în *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003* nu a fost prelungit.

Anexele la *Legea nr. 226/2006* au prevăzut în mod expres unitățile și activitățile care, conform acestui act normativ, beneficiază de încadrare în condiții speciale de muncă, acordarea acestui beneficiu și altor unități/activități decât cele expres și limitativ enumerate, se putea efectua numai prin reluarea procedurii stipulate de art. 20 din *Legea nr. 19/2000* și numai în baza unui act normativ ce ar fi urmat să fie aprobat în acest sens.

Începând cu data de 1 ianuarie 2011, sistemul public de pensii este reglementat de *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*, act normativ care a abrogat prevederile *Legii nr. 19/2000*.

În procesul de reformă a sistemului public de pensii concretizată prin intrarea în vigoare a *Legii nr. 263/2010*, legiuitorul a încercat menținerea continuității drepturilor obținute, potrivit legislației anterioare.

Unitățile și activitățile care, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 226/2006*, au beneficiat de încadrare în condiții speciale au fost preluate în Anexele nr. 2 și 3 ale *Legii nr. 263/2010*, temeiul legal incident fiind art. 30 alin. (1) lit. e).

Insistăm asupra faptului că, în conformitate cu prevederile art. 30 alin.(2) din *Legea nr. 263/2010* coroborate cu prevederile *Hotărârii*

*Guvernului nr. 1284/2011*¹ și *Hotărârii Guvernului nr. 924/2017*², unitățile și locurile de muncă în condiții speciale au fost supuse reevaluării, în vederea menținerii sau respingerii avizului de încadrare în condiții speciale.

Legiuitorul a optat pentru limitarea posibilității de recunoaștere a condițiilor speciale de muncă, prin edictarea unei liste cu caracter închis a unităților beneficiare ale unui aviz de încadrare în condiții speciale pentru locuri de muncă și activități determinate expres, aviz limitat în timp și supus unei proceduri de reînnoire, cu scopul declarat de obligare a angajatorilor să ia măsurile care se impun pentru normalizarea treptată a condițiilor de muncă.

Cu titlu informativ, facem precizarea că în Lista cuprinzând locurile de muncă încadrate în condiții speciale, prevăzută în Anexa nr. 2 la *Legea nr. 263/2010*, la poz. 20, a fost prevăzută următoarea activitate: „20. Prepararea de minereuri: măcinare, flotare, filtrare”.

Anexa nr. 3 la *Legea nr. 263/2010*, potrivit titlului acesteia, se referă la unitățile care au obținut avizul pentru îndeplinirea procedurilor și criteriilor de încadrare în condiții speciale, în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 1025/2003*.

În situația locurilor de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. e) din lege, reiterăm faptul că, încadrarea în condiții speciale s-a efectuat urmare a parcurgerii unei proceduri administrative stabilite prin *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003*, prin obținerea unui aviz emis de Comisia pentru acordarea avizelor de încadrare în condiții speciale.

2. În ceea ce privește proiectul de lege, facem următoarele precizări:

În acest moment nu există prevederi legale care să reglementeze o procedură administrativă de încadrare a unor noi locuri de muncă în condiții speciale.

Astfel, introducerea pe criterii arbitrare a unor noi locuri de muncă la punctul 20 al Anexei nr. 2 din *Legea nr. 263/2010* ar crea un precedent care ar putea determina, pe viitor, solicitări de încadrare în condiții speciale a unor locuri de muncă fără o posibilă evaluare cu privire la natura activității desfășurate în acele locuri de muncă, a condițiilor

¹ privind stabilirea procedurii de reevaluare a locurilor de muncă în condiții speciale prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. e) din *Legea nr. 263/2010* privind sistemul unitar de pensii publice.

² pentru stabilirea procedurii de reevaluare a locurilor de muncă în condiții speciale, reevaluate potrivit prevederilor art. 30 alin. (2) din *Legea nr. 263/2010* privind sistemul unitar de pensii publice.

concrete în care s-a desfășurat aceasta în acele unități și consecințele asupra securității și sănătății salariaților și asupra capacității de muncă a acestora.

De asemenea, față de propunerea de completare a lit. b) a art. 18 din *Legea nr. 263/2010*, facem următoarele precizări:

Dispozițiile lit. b) a art. 18 din *Legea nr. 263/2010* stabilesc acordarea unor perioade suplimentare la vechimea în muncă pentru stagiul de cotizare realizat în condiții speciale pentru perioadele ulterioare datei de 01.04.2001.

Conform prevederilor alin. (1) a art. 17 din același act normativ, constituie stagiul de cotizare și perioada suplimentară la vechimea în muncă acordată pentru perioadele realizate în grupa I, a II-a, în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv pentru perioadele realizate în condiții speciale și condiții deosebite de muncă.

Astfel, pentru perioadele asimilate stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă, stagiul realizat anterior datei de 01.04.2001, perioadele suplimentare la vechimea în muncă se acordă potrivit legislației în vigoare la momentul respectiv.

Întrucât din textul de lege propus nu rezultă clar ce stagii „asimilate” au avut în vedere inițiatorii acestei inițiative legislative, considerăm că nu este oportună modificarea 18 întrucât textele de lege actuale prevăd acordarea beneficiului vechimii suplimentare atât pentru stagiile de cotizare realizate și declarate în condiții speciale pentru perioadele ulterioare datei de 01.04.2001, cât și pentru vechimea în muncă realizată în locuri de muncă în grupa I și/sau a II-a de muncă asimilată stagiilor de cotizare în condiții speciale realizate anterior acestei date, prin urmare nu sunt respectate normele de tehnică legislativă conform alin. (1) a art. 16 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Prin inițiativa legislativă se propune și completarea cu alin. 4⁵ a art.30 din *Legea nr. 263/2010*, față de care facem următoarele precizări:

Potrivit art. 123 alin. (1) din *Normele de aplicare a prevederilor Legii nr.263/2010* „Se asimilează stagiilor de cotizare în condiții speciale perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care asigurații au desfășurat activități dintre cele prevăzute în anexa nr. 2 la lege, pe durata programului normal de lucru din fiecare lună, numai în locurile de muncă avizate în condiții speciale din cadrul unităților prevăzute în

anexa nr. 3 la lege, activități încadrate, potrivit legislației anterioare acestei date, în grupa I de muncă”.

Potrivit art. 123 alin. (2) din norme, „*Dovedirea acestor stagii de cotizare se face cu carnetul de muncă, completat potrivit prevederilor Decretului nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, și/sau cu adeverințe eliberate, potrivit legii, de angajatorul la care a lucrat persoana respectivă sau, după caz, de instituția care a preluat arhivele acestuia. Modelul adeverinței este prezentat în anexa nr. 12”.*

Analiza art. 30 alin. (1) lit. e) scoate în evidență faptul că beneficiul condițiilor speciale de muncă se acordă în situația îndeplinirii cumulative a două condiții: activitățile avizate din Anexa nr. 2 se regăsesc în cadrul societăților nominalizate în Anexa nr. 3 la lege.

Textul de lege propus are un caracter general, face trimitere la activități din Anexa nr. 2 din lege care nu au fost supuse avizării potrivit *Hotărârii Guvernului nr. 1025/2003*, nu are o coroborare cu societățile din Anexa nr. 3, interpretarea noastră fiind că orice angajator poate face asimilare în condiții speciale a perioadelor anterioare datei de 01.04.2001, singura condiție fiind doar existența activității, ceea ce ar duce la o extindere arbitrară și nejustificată a listei angajatorilor beneficiari ai acestor condiții de muncă și implicit contrară situațiilor juridice care fac obiectul prevederilor art. 30 alin. (1) lit.e).

Introducerea locurilor de muncă și activităților care fac obiectul acestei propuneri legislative în condiții speciale de muncă nu se poate efectua fără parcurgerea unei proceduri administrative reglementate prin act normativ, în baza unei evaluări cu privire la natura activității desfășurate în acele locuri de muncă, condițiile concrete în care s-a desfășurat aceasta în acele unități și consecințele asupra securității și sănătății salariaților și asupra capacității de muncă a acestora, în caz contrar ar contraveni principiilor care au stat la baza încadrării în condiții speciale potrivit art. 30 alin. (1) lit.e).

În lipsa unei proceduri administrative, completarea Anexei nr.2 și nr. 3 la legea cadru nu reflectă realitatea juridică reglementată prin art.30 alin.(1) lit. e), deoarece angajatorii nominalizați în Anexa 3 beneficiază de încadrare în condiții speciale de muncă pentru activități avizate urmare îndeplinirii condițiilor de eligibilitate prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003*, fapt scos în evidență și de titlul acestei anexe și s-ar crea o situație juridică nouă în raport de prevederile art. 30 alin.(1) lit.e) care reglementează încadrarea în condiții speciale doar în situația

angajatorilor care au urmat o procedură administrativă și care au fost supuși unei proceduri de reevaluare a locurilor de muncă avizate în condiții speciale.

Cu privire la propunerea legislativă pentru completarea cu alin. (4⁶) - (4¹⁰) a art. 30 din *Legea nr. 263/2010*, sesizăm că nu sunt respectate normele de tehnică legislativă prevăzute la alin. 1 a art. 48 din *Legea nr. 24/2000*, în sensul că nu este asigurată o succesiune logică, coerentă a ideilor și o coerență a reglementării, întrucât, în forma actuală, alin. 4 a art. 30 din *Legea nr. 263/2010* reglementează asimilarea în condiții speciale a activităților desfășurate în grupa I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 01.04.2001, iar prin introducerea acestor noi alineate se dorește a fi reglementată încadrarea în condiții speciale a unor activități pentru perioade ulterioare acestei date. Această situație nu se deduce din *Expunerea de motive* avută în vedere de inițiatori, expunere care însoțește acest demers legislativ.

Potrivit art. 7 din *Legea nr. 263/2010*:

"(1) Persoanele juridice sau fizice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, precum și asigurații care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, alții decât cei care depun declarație individuală de asigurare, denumite în continuare angajatori sau entități asimilate angajatorului, cât și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III sunt obligate să întocmească și să depună, la organul fiscal central, declarația nominală de asigurare.

(2) În situația în care se constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la alin. (1), indiferent de cauzele producerii acestora, și/sau modificări ale datelor pe baza cărora se stabilesc stagiul de cotizare și punctajul mediu anual ale asiguratului, persoanele juridice sau fizice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să întocmească și să depună o declarație nominală de asigurare rectificativă.

(3) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor prevăzute la alin. (1) și (2) sunt prevăzute în Codul fiscal".

Prin urmare, modificările propuse prin introducerea alin. (4⁶)-(4¹⁰) la art. 30 din *Legea nr. 263/2010* nu sunt armonizate cu prevederile *Codului fiscal* și a *Codului de procedură fiscală*, legi cadru care stabilesc termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor nominale de asigurare, termenele și modalitățile de plată a contribuției de asigurări

sociale, precum și persoane fizice și juridice care beneficiază de scutirea la plata contribuției de asigurări sociale.

Prin introducerea alin. (4⁷), nu se respectă *principiul contributivității* statuat de lit. c) a art. 2 din *Legea nr. 263/2010*, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite, principiu care asigură sustenabilitatea sistemului public de pensii.

Prin introducerea alin. (4¹⁰) la art. 30 din *Legea nr. 263/2010* se creează o contradicție între stagiile de cotizare realizate în condiții speciale conform art. 30 alin. (1) lit. g) - i), cărora li se aplica dispozițiile lit. h) a alin. (1) a art. 3 din același act normativ, potrivit cărora locurile de muncă în condiții speciale sunt *"locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă"* și stagiile de cotizare realizate în condiții speciale pentru locurile de muncă prevăzute la alin. (4¹⁰) - în care asigurații și-au desfășurat activitatea, *"pe durata normală a programului de lucru din luna respectivă"*.

Totodată, prin modificarea art. 30 din lege, așa cum se dorește prin inițiativa legislativă, se creează situații contradictorii pentru aceeași categorie de personal, astfel:

Pentru perioada cuprinsă între data de 01.04.2001 și data intrării în vigoare a *Legii nr. 197/2021* constituie stagiu de cotizare realizat în condiții speciale doar perioada în care persoanele și-au desfășurat activitatea pe durata programului normal de lucru din luna respectivă - conform modificării care se dorește prin introducerea alin. (4¹⁰), iar pentru perioadele ulterioare intrării în vigoare a *Legii nr. 197/2021* se recunoaște stagiul de cotizare realizat în condiții speciale de către persoanele au desfășurat activitatea pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de lucru.

Față de la modificarea art. 56 din *Legea nr. 263/2010*, propusă la pct. 3 și 4 din inițiativa legislativă, precizăm că, din textul propunerii nu rezultă cu claritate motivul pentru care se doresc modificările aduse art. 56 din *Legea nr. 263/2010*, acesta reglementând la data prezentei reducerea vârstei standard de pensionare pentru stagiul de cotizare realizat în condiții speciale.

Totodată la pct.6 din propunerea legislativă se propune modificarea art.100 din *Legea nr. 263/2010*, dar nu rezultă clar care a fost intenția de modificare întrucât textul de lege actual prevede acordarea beneficiului majorării punctajelor lunare realizate pentru perioadele în care persoanele au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii, prin urmare nu sunt respectate normele de tehnică legislativă conform alin. (1) al art. 16 din *Legea nr. 24/2000*.

Referitor la inițiativa legislativă pentru completarea pct. 20 al Anexei nr. 2 la *Legea nr. 263/2010*, precizăm că Anexa nr. 1 la *Hotărârea Guvernului 1025/2003* cuprinde locurile de muncă în care se desfășoară activități ce pot fi încadrate în condiții speciale. În acest moment nu există prevederi legale care să reglementeze o procedură administrativă de încadrare a unor noi locuri de muncă în condiții speciale.

Referitor la completarea pct. 25 și 50 ale Anexei nr. 3 al *Legii nr.263/2010* din inițiativa legislativă, precizăm că, conform pct. 25 din Anexa nr.3 din *Legea nr. 263/2010*, prin Avizul nr. 18/22.12.2004, a fost avizată încadrarea în condiții speciale a activităților prevăzute la pct. 7, 23, 25, existente la data avizării la SC Mittal Stell SA Hunedoara, urmare îndeplinirii condițiilor de eligibilitate prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003*. De asemenea, la pct. 50 din Anexa nr. 3 la *Legea nr. 263/2010*, prin Avizul nr. 51/01.07.2005, a fost avizată încadrarea în condiții speciale a activităților prevăzute la pct. 1 (a), 7, 23, 25, 26, 27, existente la data avizării la SC Combinatul Siderurgic Reșița - S.A., tot ca urmare a îndeplinirii criteriilor prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003*. Aceste avize au certificat încadrarea locurilor de muncă existente la acea dată, precum și îndeplinirea condițiilor precizate la art.2 din *Hotărârea Guvernului nr. 1025/ 2003*. Se creează, în acest fel, o inechitate între societăți comerciale precizate în Anexa nr.3 la *Legea nr. 263/2010* și agenți economici care au avut obiect de activitate similar, activități identice și care nu au făcut demersuri pentru avizarea în condiții speciale a locurilor de muncă pentru care se dorește completarea potrivit acestei propuneri de modificare legislativă. Această propunere de modificare legislativă nu respectă normele de tehnică legislativă, nu este coroborată cu prevederile *Codului fiscal* și ale *Codului de procedură fiscală*.

3. În consecință, în urma analizei inițiativei legislative pentru modificarea și completarea *Legii nr. 263/2010*, reies următoarele aspecte:

- demersul legislativ nu este armonizat cu prevederile *Legii nr. 263/2010*, cu prevederile *Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare*, precum și a *Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedura fiscală, cu modificările și completările ulterioare*, cu privire la contribuția de asigurări sociale, scutirea de la plata a contribuției de asigurări sociale, depunerea declarațiilor rectificative. Prin urmare, s-ar crea probleme de aplicabilitate și tratament discriminatoriu între persoanele încadrate deja în condiții speciale conform formei actuale a *Legii nr. 263/2010* și persoanele care ar putea beneficia în urma intrării în vigoare a modificărilor propuse prin acest proiect;

- nu sunt respectate normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative reglementate prin *Legea nr. 24/2000*, întrucât:

a) se instituie aceleași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ;

b) prevederile art. 30 alin. (1) lit. e) din lege reglementează încadrarea în condiții speciale de muncă a activităților din Anexa nr. 2 care se desfășoară în unitățile nominalizate în conținutul Anexei nr. 3, activități care au urmat o procedură administrativă de avizare, inițiativa legislativă având în vedere doar completarea Anexei nr. 3 cu activități, fără respectarea acestei proceduri, creându-se situații juridice noi față de cele reglementate de textul de lege menționat;

c) nu este asigurată o succesiune logică a ideilor și o coerență a reglementării;

d) în cazul intrării în vigoare a modificărilor legislative propuse se vor genera două situații juridice distincte și contradictorii, stagiul de cotizare realizat în condiții speciale conform art. 30, alin. (1), lit. i) în perioada anterioară datei de 01.04.2001, cel realizat în perioada 01.04.2001 și data intrării în vigoare a *Legii nr. 197/2021* și cel realizat după intrarea în vigoare a *Legii nr. 197/2021*;

e) nu este reglementată forma documentelor prin care se atestă vechimea în muncă, anterior datei de 01.04.2001 desfășurată în activitățile stabilite prin inițiativa legislativă;

f) introducerea locurilor de muncă și activităților care fac obiectul acestei inițiative legislative în condiții speciale de muncă nu se poate efectua fără parcurgerea unei proceduri administrative reglementate prin

act normativ, în baza unei evaluări cu privire la natura activității desfășurate în acele locuri de muncă, condițiile concrete în care s-a desfășurat aceasta în acele unități și consecințele asupra securității și sănătății salariaților și asupra capacității de muncă a acestora;

g) în lipsa unei proceduri administrative, completarea Anexei nr. 3 la legea cadru nu reflectă realitatea juridică reglementată prin art. 30 alin.(1) lit. e), deoarece angajatorii nominalizați în conținutul acesteia beneficiază de încadrare în condiții speciale de muncă pentru activități avizate urmare îndeplinirii condițiilor de eligibilitate prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 1025/2003*, fapt scos în evidență și de titlul acestei anexe;

h) în lipsa parcurgerii unei proceduri administrative s-ar crea o situație juridică nouă în raport de prevederile art. 30 alin. (1) lit.e) care reglementează încadrarea în condiții speciale doar în situația angajatorilor care au urmat o procedură administrativă și care au fost supuși unei proceduri de reevaluare a locurilor de muncă avizate în condiții speciale.

Introducerea la pct. 20 al Anexei nr. 2 la *Legea nr. 263/2010* a unor noi activități nu este posibilă, inițiativa legislativă nefiind coroborată cu completările aduse legii cadru privind locurile de muncă în condiții speciale în sensul că nu se specifică norma legală în baza căreia se va stabili procedura administrativă de încadrare în condiții speciale.

Completarea pct. 25 și 50 ale Anexei nr. 3 la *Legea nr. 263/2010* nu este aplicabilă având în vedere neconcordanțele sus-menționate, precum și faptul că:

- o astfel de inițiativă legislativă creează tratamente juridice diferite între aceleași categorii profesionale din ramuri diferite ale economiei în funcție de legea în baza căreia s-a deschis dreptul de pensie;

- în situația în care s-ar accepta forma propusă a inițiativei legislative aceasta nu ar produce efecte decât pentru stagiile de cotizate declarate de angajator pe viitor.

Inițiativa legislativă supusă atenției nu corespunde situației de fapt și de drept, în sensul că SC Mittal Steel Hunedoara SA și SC Combinatul Siderurgic Reșița SA nu au obținut avizul pentru încadrarea în condiții speciale a activităților care fac obiectul acestui demers legislativ. Adoptarea unor dispoziții legale prin care să se prevadă acordarea/recalcularea drepturilor de pensie în condiții mai avantajoase, atât din punct de vedere al reducerii vârstei standard de pensionare, cât și din

punct de vedere al calculului punctajului mediu anual unei anumite categorii de persoane este discriminatorie.

4. În ceea ce privește art. I pct. 2 - alin. (4⁸) - (4⁹) din inițiativa legislativă, semnalăm că prin folosirea sintagmei „*în 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi*” se poate crea o confuzie în ceea ce privește stabilirea respectivei date, nefiind clar la care lege se referă, având în vedere că normele propuse se vor încorpora în *Legea nr.263/2010*.

Așadar, dacă se are în vedere data intrării în vigoare a *Legii nr.263/2010* norma propusă ar avea un caracter retroactiv, contrar art. 15 din *Constituție*, iar dacă se are în vedere data intrării în vigoare a prezentei inițiative legislative, norma preconizată nu s-ar putea încorpora în actul de bază, ci ar trebui reglementată ca articol distinct al prezentului demers legislativ.

5. Cu privire la art. I pct. 7-9 din prezentul demers legislativ, arătăm că reglementarea propusă se adresează doar acelor persoane care desfășoară activitățile prevăzute la normele preconizate la art. I pct. 7-9 din cuprinsul propunerii.

În acest context, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa³, a reținut că: „*actul juridic al Parlamentului, reglementează relații sociale generale, fiind, prin esența și finalitatea ei constituțională, un act cu aplicabilitate generală*”. Prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusiv voinței legiuitorului, ale cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia (...) ea fiind concepută pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei”.

Conform jurisprudenței⁴ constante a Curții Constituționale, „*deosebirea de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și*

³ A se vedea Decizia nr. 600 din 9 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.060 din 26 noiembrie 2005, Decizia nr. 970 din 31 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 22 noiembrie 2007, Decizia nr. 494 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013, sau Decizia nr. 574 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014, paragraful 21 Decizia nr. 777 data de 28 noiembrie 2017 publicată în Monitorul Oficial al României din 20 decembrie 2017.

⁴ A se vedea cu titlu exemplificativ Decizia nr. 86/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, Decizia nr. 573/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, Decizia nr. 366/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014.

rațional". Așadar, Curtea a reținut că *"nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului"*.

În acest sens, Curtea a constatat că, potrivit jurisprudenței sale⁵ *„discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului"*.

Așadar, pentru respectarea art. 16 alin. (1) din *Constituția României* era necesară fie includerea în cuprinsul inițiativei legislative a tuturor locurilor de muncă de pe teritoriul României care întrunesc condițiile avute în vedere de inițiatorii demersului legislativ, fie completarea *Expunerii de motive* cu precizări suplimentare bazate pe buletine sau determinări de noxe profesionale, eliberate de laboratoarele abilitate, care să ateste depășirea valorilor-limită sau documente ce atestă prezența unor agenți chimici foarte periculoși sau agenți biologici care nu au prevăzută limita admisibilă astfel încât să se justifice tratamentul preferențial doar pentru persoanele care sunt încadrate în locurile de muncă avute în vedere la art. I pct. 7 -9.

6. Sub aspectul conformității cu exigențele constituționale și legale prevăzute de art. 74 alin. (4) din *Constituția României, republicată*, și de *Legea nr.24/2000*, semnalăm faptul că, potrivit dispozițiilor art.46 alin.(5) din *Legea nr.24/2000*, *„la legi este obligatoriu ca în finalul actului să se facă mențiunea despre îndeplinirea dispoziției constituționale privind legalitatea adoptării de către cele două Camere ale Parlamentului"*, iar potrivit celor prevăzute la alin. (6) lit. a), *„Formula de atestare a legalității adoptării proiectului de lege, utilizată de fiecare Cameră, în ordinea adoptării, este: a) Acest proiect de lege a fost adoptat de Camera Deputaților/Senat în ședința din ..., cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) sau, după caz, art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată"*.

⁵ A se vedea, în acest sens, Decizia nr. 685/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, Decizia nr. 164/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr. 681/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014.

7. Referitor la *Expunerea de motive*, semnalăm faptul că aceasta motivează doar aspecte privitoare la modificările propuse la Anexa nr. 2 și Anexa 3 la *Legea nr. 263/2010* și nu cuprinde aspecte cu privire la celelalte modificări ale *Legii nr. 263/2010* propuse prin această inițiativă legislativă.

8. Apreciem că efortul financiar ar fi considerabil, cu consecințe majore asupra sustenabilității sistemului public de pensii, propunerea implicând cheltuieli suplimentare din bugetul asigurărilor sociale de stat, având în vedere că se extinde sfera beneficiarilor sistemului public de pensii prin introducerea unei noi categorii de pensionari.

Data fiind politica de restrângere a cheltuielilor bugetare și de abordare mai prudentă a deficitului bugetar, precum și recomandările Consiliului și Comisiei Europene și ale organismelor financiare internaționale referitoare la reducerea cheltuielilor bugetare și la asigurarea sustenabilității sistemului public de pensii, considerăm că activitatea de legiferare trebuie să anticipeze impactul bugetar al măsurilor propuse în domeniul pensiilor publice, fără a ignora efectele în planul deteriorării deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat și al sustenabilității sistemului public de pensii.

Menționăm că, potrivit *Strategiei Fiscale Bugetară pentru perioada 2022-2024*, politica fiscal-bugetară pe termen mediu țintește realizarea obiectivului general reprezentat de reducerea deficitului bugetar până la un nivel care să permită ieșirea, în anul 2024, de sub incidența procedurii europene de deficit excesiv, dar cu asigurarea sprijinirii economiei, a sistemului de sănătate și a celui de protecție socială, care rămân prioritare în circumstanțele dificile induse de pandemia Covid-19, precum și de criza generată de invazia Federației Ruse asupra Ucrainei.

Având în vedere prioritățile politicii fiscal-bugetare de reducere a deficitului pe termen mediu, precum și de asigurare a sustenabilității finanțelor publice pe termen lung, prin Planul Național de Redresare și Reziliență este avută în vedere reformarea domeniului pensiilor, astfel încât acestea să asigure atât echitate pentru pensionari, cât și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung.

Obiectivul principal al Guvernului, asumat prin Planul Național de Redresare și Reziliență, vizează crearea unui nou cadru legal, modern și eficient, pentru asigurarea sustenabilității și predictibilității sistemului, concomitent cu încercarea de a reduce și elimina inechitățile din cadrul

sistemului, prin respectarea principiului contributiv în raport cu beneficiarii drepturilor la pensie.

În contextul procesului de reformă a sistemului public de pensii, registrul de priorități al Guvernului include:

- eliminarea inechităților dintre beneficiarii sistemului, respectiv atât între genuri, cât și dintre categorii de persoane care au desfășurat activitatea în aceleași condiții de muncă și cu un nivel de salarizare relativ similar, indiferent de anul pensionării. Această direcție de reformă este necesară ținând cont de faptul că legislația actuală, cu numeroasele modificări și completări legislative, a determinat multe inechități care au generat nemulțumiri pensionarilor aflați în plată cu quantumuri diferite, deși au realizat aceeași perioadă de contribuții;

- întărirea principiului contributivității, astfel încât quantumul pensiei să reflecte activitatea profesională și contribuția la sistemul public de pensii, în raport de veniturile realizate de asigurat. Pentru a ne adresa acestei provocări, Guvernul are în vedere introducerea unei noi formule de calcul care va asigura consolidarea legăturii dintre contribuția plătită și beneficiul acordat;

- menținerea unui nivel adecvat al pensiilor, prin raportare la riscurile și vulnerabilitățile cu care se confruntă sistemul public de pensii din România, și oferirea de șanse egale la drepturi de pensie adecvate și durabile, în scopul prevenirii sărăciei persoanelor de vârstă înaintată;

- adoptarea unui mecanism de majorare a pensiilor clar și corelat cu realitățile economice, având la bază indicatori reali și predictibili, care să genereze încredere în sistem concomitent cu asigurarea unei predictibilități reale a evoluției pensiilor publice.

Prin reforma sistemului de pensii se va asigura faptul că următoarele generații vor putea primi pensii echitabile și adecvate, în linie cu principiul contributivității.

Astfel, raportat la prioritățile avute în vedere prin reforma sistemului public de pensii, considerăm că adoptarea unor dispoziții legale prin care să se prevadă acordarea drepturilor de pensie pentru limită de vârstă în condiții mai avantajoase din punct de vedere al calculului punctajului mediu anual, inclusiv pentru persoane ale căror drepturi de pensie au fost stabilite anterior și care pot solicita recalcularea, ar fi neoportună.

9. Semnalăm că, în dezbaterile Camerei Deputaților, în calitate de Cameră decizională, se află și *propunerea legislativă pentru modificarea Anexei nr. 2 și a Anexei nr. 3 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice* (Plx. 643/2022), cu obiect de reglementare similar cu inițiativa legislativă în discuție.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIME-MINISTRU

Domnului deputat **Ion-Marcel CIOLACU**
Președintele Camerei Deputaților